

BG

BG

BG

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 3.9.2010
COM(2010) 458 окончателен

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА И ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

**относно дейностите на Европейския съвет за научни изследвания и
осъществяването на целите, определени в специалната програма „Идеи“, през
2009 година**

(текст от значение за ЕИП)

1. ВЪВЕДЕНИЕ И ПРАВНО ОСНОВАНИЕ

Европейският съвет за научни изследвания (ЕСНИ), създаден с решение на Комисията¹ през 2007 г., изпълнява специалната програма (СП) „Идеи“ съгласно Седмата рамкова програма (7РП).

ЕСНИ се състои от независим научен съвет (НС), подпомаган от специална изпълнителна структура (СИС). През 2007 г. беше създадена² изпълнителната агенция на ЕСНИ (ERCEA) по общия режим за изпълнителните агенции³, за да поеме ролята на СИС от Комисията. Отговорността за изпълнението на програмата „Идеи“ и за подпомагане на НС беше делегирана на ERCEA чрез акт за делегиране⁴, а автономност на ERCEA беше предоставена през юли 2009 г. Друга важна стъпка през 2009 г. представляваше „Прегледът на структурите и механизмите“ на ЕСНИ — независима оценка на определени ключови аспекти на ЕСНИ предвид придобития опит от неговото създаване досега.

В съответствие с член 4.4 и приложение I към решението на Съвета относно СП „Идеи“, настоящият годишен доклад на Комисията, който е изготвен в сътрудничество с научния съвет на ЕСНИ, представя оценката на Комисията за работата на ЕСНИ и за постигането на неговите цели през 2009 г. Признат е приносът на ERCEA.

2. СТРАТЕГИЧЕСКИ ВЪПРОСИ

НС отговаря за определянето на научната стратегия на ЕСНИ и създава годишната работна програма (РП) за специална програма „Идеи“.

2.1. Схеми на финансиране

Целта на Научния съвет е била да определи ясна и устойчива визия за научноизследователските дейности на ЕСНИ посредством две схеми за субсидии за всички изследователски области:

- **Субсидии на ЕСНИ за начинаещи независими изследователи („начални субсидии на ЕСНИ“ (НчС)):** предназначени за подпомагане на изследователи, които наскоро са получили докторската си степен, за да установят своята независимост,
- **Субсидии на ЕСНИ за утвърдени изследователи („субсидии на ЕСНИ за напреднали“ (СНп)):** за най-добрите изследвания, осъществени от утвърдени изследователи, работещи в Европа.

¹ 2007/134/ЕО (ОВ L 57, 24.2.2007 г., стр. 14)

² 2008/37/ЕО (ОВ L 9, 12.1.2008 г., стр. 15)

³ Регламент (ЕО) № 58/2003 на Съвета (ОВ L 11, 16.1.2003 г., стр. 1)

⁴ С(2008) 5694 (непубликувано)

2.2. Работна програма за 2010 г. за специалната програма „Идеи“

Работната програма (РП) за 2010 г. за СП „Идеи“⁵ беше изготвена от НС на 2.4.2009 г. и впоследствие приета от Комисията на 29.7.2009 г.

Не бяха въведени съществени промени в стратегията посредством РП за 2010 г., въпреки че схемите за субсидии бяха усъвършенствани въз основа на придобития опит. За да осигури по-подходяща оценка на двете подгрупи, които се състезават за НчС на ЕСНИ (т.е. основни изследователи в ранния етап на преминаване към изследователска независимост и изследователи във фазата на затвърждаване на тяхната изследователска дейност или екип), НС удължи периода на допустимост за кандидати до 2—10 години след придобиване на докторска степен. Това беше възможно също и като резултат от значително увеличаване на бюджета за 2010 г.

В рамките на този период на допустимост кандидатстващите основни изследователи са разделени по време на оценяването в две основни направления, на кандидати с придобита докторска степен преди най-малко 2 и не повече от 6 години (наричани най-общо „начинаещи“) или преди повече от 6, но не повече от 10 години (наричани най-общо „затвърждаващи“) преди публикуването на обявата. С цел осигуряването на сравним процент на успеваемост между „начинаещи“ и „затвърждаващи“ примерният бюджет за всяка група беше разделен пропорционално на искания бюджет в предложенията, представени от двете категории кандидати.

Други корекции включваха допълнителното опростяване на правилата за повторно представяне и за многократни кандидатури и въвеждането на мерки за повишаване на привлекателността на ЕС и на асоциираните държави за изследователи, пребиваващи в трети държави, а също и за допълнителното насърчаване на участие на жени изследователи. На изследователи от трети държави ще се предоставя допълнително финансиране с цел те да бъдат насърчавани и подкрепяни да се установят в Европа, и ще бъде отделяно повече внимание на предишни прекъсвания на кариерата и на необичайните кариери, което се очаква да засили участието на жени изследователи.

2.3. Методика за партньорска оценка

ЕСНИ използва структура от експертни съвети на високо равнище за партньорска оценка, избрани от НС, която включва учени, инженери и представители на академичните среди, както в рамките на ЕС, така и извън него. Тези експертни съвети обхващат всички изследователски дисциплини и са организирани за СНп и НчС в рамка от три основни изследователски области: физически и технически науки (ФТ), науки за живота (НЖ) и социални и хуманитарни науки (СХ).

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Бяха усвоени напълно поети задължения за повече от 794 861 770 EUR и бяха извършени плащания на повече от 221 422 331,50 EUR, които представляват 100 % от оперативните бюджетни кредити на СП „Идеи“ за 2009 г.

⁵ С(2009)5928 от 29.7.2009 г., непубликувано

3.1. Субсидии

От РП за 2008 г. поканите на ЕСНИ включват едноетапен процес на представяне на кандидатури, при който от кандидатите се изисква да представят пълното си предложение, и оценка на два етапа⁶.

Субсидиите се предоставят на най-добрите предложения в зависимост от наличния бюджет. Предоставянето се прави въз основа на самото предложение и на финансирането, препоръчано от партньорската оценка.

3.1.1. Начални субсидии на ЕСНИ

Поканата за представяне на предложения за НчС на ЕСНИ за 2009 г. беше публикувана през юли 2008 г. с краен срок есента на 2008 г. и с ориентиран бюджет от 295,8 млн. EUR. Бяха получени общо 2503 предложения, разпределени по области, както следва: 1112 за ФТ, 927 за НЖ и 464 за СХ. С увеличението на общия бюджет до 325 млн. EUR благодарение на вноски от асоциираните държави по 7РП беше възможно финансирането на 242 предложения⁷.

Поканата за представяне на предложения за НчС на ЕСНИ за 2010 г. беше публикувана през юли 2009 г. с краен срок между октомври и декември 2009 г. и с примерен бюджет от 528 млн. EUR. Бяха получени общо 2873 предложения, разпределени по области както следва: 1205 предложения за физическите и техническите науки, 1029 за науките за живота и 639 за социалните и хуманитарните науки⁸.

3.1.2. Субсидии на ЕСНИ за напреднали

От окончателен бюджет от 553 млн. EUR, включително вноските от асоциираните държави по 7РП⁹, бяха финансирани общо 282 подадени кандидатури по поканата за представяне на предложения за СНп на ЕСНИ за 2008 г.

Поканата за представяне на предложения за СНп на ЕСНИ за 2009 г. беше публикувана през ноември 2008 г. с краен срок пролетта на 2009 г. и с ориентиран бюджет от 489,5 млн. EUR. Тъй като се очакваше интересът да е голям, НС взе решение първите две покани за представяне на предложения за СНп на ЕСНИ (за 2008 г. и 2009 г.) да бъдат свързани. По тази причина РП за „Идеи“ за 2008 г. гласи, че никой кандидат не може да бъде свързан с повече от едно предложение по която и да е от двете покани. Въпреки това поканата за 2009 г. привлече 1583 кандидатури, от които 236 бяха първоначално подбрани за финансиране. Допълнителни предложения могат да бъдат финансирани в зависимост от наличието на вноски от асоциираните държави по 7РП.

Поканата за представяне на предложения за СНп на ЕСНИ за 2010 г. беше публикувана през октомври 2009 г. с краен срок между февруари и април 2010 г. и ориентиран

⁶ Вж. също 3.3

⁷ Допълнителен брой водещи изследователи, избрани във втория конкурс за НчС на ЕСНИ (информационен бюлетин на НС на ЕСНИ, 29.10.2009 г.)

⁸ Третата покана за НчС на ЕСНИ привлече общо 2873 предложения, актуализирани данни на ЕСНИ, 18.12.2009 г. (http://erc.europa.eu/pdf/NewsRelease_StG3_submissions.pdf)

⁹ Отчетът за тази покана беше включен в годишния доклад на Комисията за 2008 г. [COM(2009)488 окончателен]

бюджет от 590 млн. EUR. Отчетът за тази покана ще бъде наличен в годишния доклад на Комисията за 2010 г.

3.2. Програмен комитет

Програмният комитет¹⁰ на СП „Идеи“ служи, в допълнение към официалните си задължения, като важна комуникационна мрежа между държавите-членки и асоциираните държави по 7РП, НС, генералния секретар на ЕСНИ (Генерален секретариат) и Комисията. През 2009 г. заседания на този комитет се проведоха на 23.4 и на 30.9.

3.3. Проверка на етичните принципи

Външен експертен съвет по етика провери 133 от проектите, избрани за финансиране по поканата за предложения за НчС на ЕСНИ за 2009 г. и извърши пълна проверка на етичните принципи на 42 от тях. Всички проекти с изключение на един бяха приключени от проверката¹¹.

От поканата за представяне на предложения за СНп на ЕСНИ за 2009 г. 146 предложения бяха отделени за проверка на етичните принципи, което доведе до подробна проверка на етичните принципи на 49 от тях, а при 78 предложения бяха изискани само одобрения от националните органи. Пълната проверка на етичните принципи беше организирана от ERCEA с изключение на 19 предложения, които съдържаха инвазивни методи върху хора — главно деца — и нечовекоподобни примати и поради това, предвид чувствителното им естество, бяха представени на Комисията.

3.4. Обжалване

Съставът на комисията за уреждане на спорове¹² по специална програма „Идеи“ разгледа 85 възражения, свързани с предложенията по поканата за представяне на предложения за НчС на ЕСНИ за 2009 г. и 74 искания, свързани с поканата за представяне на предложения за СНп на ЕСНИ за 2009 г., които представляват приблизително 3,5 % и 4,5 % от предложенията, представени по всяка покана.

Комисията за уреждане на спорове заключи, че 10 искания, свързани с поканата за представяне на предложения за НчС на ЕСНИ за 2009 г. заслужават оценка или повторна оценка. При един от случаите, свързан с избран проект, предишното решение относно размера на финансовите средства беше изменено. Решенията по възражения в случая със СНп на ЕСНИ за 2009 г. не са били приключени до края на годината.

3.5. Комуникации

ЕСНИ взе участие в няколко мероприятия от интерес за научната общност, изработи и разпространи рекламни материали.

¹⁰ Член 8 от Решение 2006/972/ЕО на Съвета

¹¹ Единственият проект, който не беше приключен веднага с първата проверка, беше подложен на допълнителна проверка, която не беше приключила до края на годината

¹² ОВ L 391 и ОВ L 400, 30.12.2006 г. (съответно правила на ЕО и Евратом) и поправка в Евратом ОВ L 54, 22.2.2007 г., стр. 4

3.5.1. Среци

Конференция, посветена изключително на ЕСНИ, се проведе в Истанбул на 13.3.2009 г. и съвпадна с пленарното заседание на НС там¹³. Встъпително изказване на конференцията направиха представители на ЕСНИ, на турското правителство и на местната научноизследователска общност, а също и бенефициери на субсидии от ЕСНИ и заинтересовани лица.

ЕСНИ имаше значителна и публична роля по време на *Research Connection conference* (7—8.5.2009 г.), организирана в Прага от Комисията по време на чешкото председателство на ЕС.

ЕСНИ участва и в 58-та среща на Нобеловите лауреати в Линдау (28.6—3.7), в *Source Event*, панаир за кариера в науката в Лондон (25.9) и в първото издание на Панаира за кариера на европейския изследовател, проведен в Берлин (4.12).

Събитието по повод тържественото откриване на ERCEA, *ЕСНИ — Бъдещето започва от днес*, се проведе през септември 2009 г. по случай нейната автономност и настаняване в нова сграда.

Бяха проведени няколко информационни дни за заинтересованите лица, често пъти организирани чрез националната мрежа на звената за контакт. Събитията се провеждаха на различни места в целия ЕС и в асоциираните държави по 7РП и включваха градове в Дания, Унгария, Ирландия, Италия, Люксембург, Нидерландия, Португалия, Сърбия, Швеция, Обединеното кралство и Норвегия.

ЕСНИ потърси също възможност да привлече повече внимание към себе си в САЩ чрез участие в Панаира за кариера в Европа (Бостън), годишната среща на Американската асоциация за напредък на науката (ААНН) (Чикаго) и Международния панаир за кариера (Сан Франциско).

3.5.2. Публикации

Беше публикуван вторият годишен доклад на ЕСНИ, изготвен под ръководството на НС и излагащ дейностите и постиженията на ЕСНИ. На преден план са поставени перспективите и очакванията на основните изследователи от финансираните проекти.

Публикациите на хартиен носител включваха също и листовки, справочни материали, брошури и плакати, които все още широко се разпространяват като средство за запознаване с ЕСНИ и неговата работа. Заснет е видеофилм, в който се излага стратегията и мисията на ЕСНИ и финансирането чрез НЧС на ЕСНИ, и за който се очаква да получи широко разпространение. Актуална информация е налична на уебсайта на ЕСНИ¹⁴ и CORDIS¹⁵, европейския портал за проучвания и развитие.

¹³ Вж. също 4.1

¹⁴ <http://erc.europa.eu/>

¹⁵ <http://cordis.europa.eu/>

3.6. Мониторинг и оценка на специалната програма „Идеи“

Разработените на предишен етап стратегия и рамка за мониторинг и оценка на ЕСНИ продължават да се прилагат през 2009 г.

През 2008 г. бяха избрани две предложения за координационни и помощни мерки (КПМ): едното — за анализ на въздействието на програмата върху изследователите, научноизследователските организации, финансиращите институции и политическите структури, а другото — върху развитието на кариерата, приемните институции, изследователските структури и продукта от научните изследвания.

След анализ на тези резултати, през 2009 г. беше публикувана втора серия покани за представяне на предложения за КПМ, насочени към представляващи интерес теми и области, по които не са били избрани предложения за финансиране по предишната покана, с цел да се запълнят „празнотите“ в тях. Първите резултати се очакват до края на 2010 г.

Други КПМ, за които поканата за представяне на предложения бе публикувана през 2008 г., подпомагат председателя и заместник-председателите на НС на техните работни места.

4. СТРУКТУРИ И МЕХАНИЗМИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ СЪВЕТ

4.1. Научен съвет

През 2009 г. НС проведе пет пленарни сесии на различни места в държавите-членки и асоциираните държави по 7РП като средство за популяризиране на ЕСНИ и СП „Идеи“ в тези държави, а също и като средство за привличане на вниманието към местната научна и изследователска общност. През 2009 г. Научният съвет заседава два пъти в Брюксел (27—29.4 и 12—14.10) и по веднъж в Истанбул (10—12.3), Варшава (29.6—1.7) и Реховот, Израел (14—16.12).

Управителният съвет на ЕСНИ, създаден от Научния съвет, за да планира неговите заседания и за да действа като връзка с ERCEA, заседава пет пъти през годината.

4.1.1. Назначаване на нови членове

През 2008 г. Комисията създаде „Комитет по кандидатурите“¹⁶ с цел определяне на нови членове, които да бъдат назначени на трите свободни позиции в Научния съвет, и изготвяне на препоръки относно метод за бъдещо заместване на членове¹⁷. Комитетът

¹⁶ Членовете на този комитет бяха проф. Ееро Vuorio (ректор на университета в Turku) като председател и проф. Hélène Ahrweiler (почетен ректор и ректор на Парижката академия), проф. Zita Aušrelė Kučinskienė (ректор на Медицинския факултет, Вилнюски университет) и проф. Arnold Schmidt (професор във Виенския технически университет) като членове

¹⁷ Кратки новинарски съобщения относно научните изследвания в ЕС: Създаване на Идентификационен комитет към ЕСНИ. Брюксел, 23.9.2008 г. (<http://ec.europa.eu/research/index.cfm?pg=newsalert&lg=en&year=2008&na=na-230908>)

представи своите предложения пред Комисията през януари 2009 г. след консултации с научната общност¹⁸.

Въз основа на предложенията на този комитет Комисията номинира проф. д-р Sierd A. P. L. Cloetingh (Свободен университет, Амстердам (VU Amsterdam)), проф. Carlos M. Duarte (Испански научноизследователски съвет, CSIC) и проф. Henrietta L. Moore (Кеймбриджски университет) като нови членове на НС¹⁹. Що се отнася до бъдещи назначения комитетът предложи приблизително една трета от НС да бъде обновявана веднъж на всеки две години (което предполага мандат, който обикновено е шест години, подлежащ на подновяване), а Комитетът по кандидатурите да бъде установен като постоянен комитет за определяне на нови членове, които да бъдат назначавани на свободни позиции при възникване на такива.

4.2. Генерален секретар на ЕСНИ

На 30 юни мандатът на първия Генерален секретар на ЕСНИ, проф. Ernst-Ludwig Winnacker, изтече. Проф. Andreu Mas-Colell, професор по икономика в университета Pompeu Fabra в Барселона и председател на Барселонския институт за следдипломна квалификация по икономика, беше назначен на длъжността с мандат до декември 2011 г.²⁰

Генералният секретар на ЕСНИ действа под ръководството на НС, отговаря за ефективната връзка между НС, Комисията и ERCEA и контролира ефективното прилагане от страна на ERCEA на стратегията и позициите, приети от НС.

4.3. Изпълнителна агенция на ЕСНИ

Административна автономност беше предоставена на ERCEA на 15.7.2009 г. Тя официално се настани в новата си сграда в Брюксел на 24.9 по време на събитието „ЕСНИ — Бъдещето започва от днес“, на което встъпително изказване направи д-р Tobias Krantz (министър на висшето образование и изследователската дейност на Швеция, представляващ председателството на ЕС), Janez Potočnik (Европейски комисар по науката и научните изследвания), Herbert Reul МЕР (председател на Комисията на ЕП по промишленост, изследвания и енергетика), проф. Fotis C. Kafatos (председател на ЕСНИ и председател на неговия НС) и д-р Jack Metthey (изпълняващ длъжността директор на ERCEA и директор в Комисията) и на което присъстваха поканени заинтересовани лица и служители на ERCEA.

От юли 2009 г. ERCEA отговаря за всички аспекти на административното прилагане и изпълнение на програмата, както е предвидено в РП.

Дейностите на ERCEA се контролират от Управителен комитет, назначен от Комисията и съставен от три длъжностни лица на Комисията, един член на НС и един независим учен; генералният секретар на ЕСНИ е наблюдател. През 2009 г. Управителният комитет проведе четири заседания и взе решения, свързани с годишната РП и бюджета на ERCEA, организационната структура и датата на автономност. На всяко свое

¹⁸ Комитет по кандидатурите към НС на ЕСНИ. *Окончателен доклад* (19.1.2009 г.)

¹⁹ Съобщение за пресата на Европейската комисия. *Назначени нови членове на НС на ЕСНИ* (27.4.2009 г.)

²⁰ Нов генерален секретар на ЕСНИ, Съобщение за пресата, 2.7.2009 г. (http://erc.europa.eu/pdf/Press_release_New_SecGen_02_07_09.pdf)

заседание на Управителният комитет бе представян подробен доклад за напредъка от директора на ERCEA.

4.3.1. Служители на ERCEA

Ритъмът на наемане и действително поемане на задълженията беше драстично ускорен през 2009 г. в сравнение с предходната година. С 201 новоназначени лица общият персонал на ERCEA достигна 262 души, което представлява четворно нарастване спрямо 2008 г.

По отношение на управлението на ERCEA, 13 от 16 позиции в момента са запълнени.

Освен подбор и наемане през 2009 г. ERCEA осигури консолидиране и развитие на своите човешки ресурси. По-специално Управителният комитет прие правила за прилагане, свързани с управлението на персонала.

4.3.2. Меморандум за разбирателство (МЗР)

През юли 2009 г. между Комисията и ERCEA беше подписан МЗР в съответствие с член 4.3 от Акта за делегиране. Целта е да се определят условията за обичайното взаимодействие между отговарящата за програмата генерална дирекция и ERCEA при прилагането на СП „Идеи“.

4.4. Преглед на структурите и механизмите

4.4.1. Процес на преразглеждане

Приложение I към решението на Съвета за създаване на СП „Идеи“ поставя следното изискване: „ще се извършва и независим преглед на структурите и механизмите на ЕСНИ спрямо критериите за научни върхови постижения, автономност, ефикасност и прозрачност, и с пълното участие на НС“²¹.

Прегледът се проведе между февруари и юли 2009 г. НС на ЕСНИ беше изцяло включен в процеса на преразглеждане и в общи линии беше съгласен с насоките, приети накрая от експертния съвет.

Бяха представени писмени доказателства и документация пред експертния съвет от Комисията, НС и европейските научноизследователски организации²². Бяха проведени изслушвания със служители на Комисията (от Генерални дирекции „Изследвания“ и „Бюджет“ и от Правната служба) и с НС (председателя, заместник-председателите и генералния секретар) и с председателя на Европейската асоциация на ръководителите на организации за финансиране на научни изследвания и на научноизследователски

²¹ Този експертен съвет бе председателстван от Vaira Vike-Freiberga с лорд Sainsbury като заместник-председател и имаше следните членове: Yves Mény (който беше също и докладчик на експертния съвет), Fiorella Kostoris Padoa Schioppa, Lars-Hendrik Röller и Elias Zerhouni, беше създаден с Решение на Комисията C(2009) 1871

²² А именно: ALLEA (Всички европейски академии), EARTO (Европейска асоциация на организациите за научни изследвания и технологии), ESF (Европейска научна фондация), EUROHORCS (Европейски ръководители на научноизследователски съвети), EIRMA (Европейска асоциация за управление на изследванията в промишлеността), BUSINESSEUROPE (Конфедерация на европейския бизнес), EUA (Асоциация на европейските университети), EASAC (Европейски консултативен съвет за академични науки) и Academia Europaea

организации, EUROHORCS. Беше изготвен онлайн въпросник за кандидати, членове на експертния съвет и арбитри по-специално относно процедурата за партньорска оценка, като процесът беше управляван и резултатите анализирани от Европейския университетски институт.

4.4.2. Резултати от прегледа

Експертният съвет представи своя доклад през юли²³. В него се посочва, че като цяло ЕСНИ е пожънала успех „надхвърляйки очакванията“, нейното създаване е било повратен момент в европейската научноизследователска работа, като цяло е постигнала заявената си цел за академична свобода, върхови постижения и заслуги и е оказала „благоприятен заразен ефект“ на някои европейски национални системи за научни изследвания.

Въпреки това експертният съвет установи някои конкретни проблеми, свързани с правилата и практиките, прилагани при управлението на ЕСНИ, които не са напълно съобразени с мисията на ЕСНИ за финансиране на авангардни научни изследвания, проблеми които е необходимо да бъдат разрешени, за да се осигури дългосрочната стабилност на ЕСНИ. Финансовите правила са „тромави“ и се основават в по-голяма степен на предотвратяване на рискове от измама или лошо управление, отколкото на доверие.

Незабавните мерки, препоръчани в резултат на прегледа, включват оптимизирането и интегрирането на управленските структури чрез сливането на длъжностите на генералния секретар на ЕСНИ и на директора на ERCEA, адаптиране на философията за финансиране на авангардни научни изследвания, създаване на постоянни комитети по редица въпроси, възприемане на нови и усъвършенствани процедури за оценители и арбитри, подобряване на прозрачността, финансова компенсация за членове на НС и улесняване на набирането на учени от страна на ERCEA.

Експертният съвет призова също така и към промяна на „полу-договорната“ субсидия във фиксирана сума „субсидия като подпомагане“, предоставяйки на бенефициерите на субсидии гъвкавостта да адаптират посоката на своята текуща научноизследователска работа. Бяха предложени облекчени процедури за назначаването и управлението за експерти в процедурата за партньорска оценка.

На последно място експертният съвет подкрепи предложението на Комитета по кандидатурите относно назначаването на нови членове в НС²⁴ и с цел по-голяма прозрачност предложи протоколите на НС да бъдат публикувани.

След като при прегледа са разгледани възможностите и потенциалните рискове, свързани с двата вида структури, се стига до становището, че макар моделът с изпълнителна агенция в сегашната си стандартна форма да поставя известни ограничения, преминаването към нова структура въз основа на член 187 от Договора за

²³ Експертен съвет по прегледа, *Към организация за авангардни научни изследвания от световна величина: Преглед на структурите и механизмите на Европейския научноизследователски съвет (Towards a world class Frontier Research Organisation: Review of the European Research Council's Structures and Mechanisms)* (23.7.2009 г.)

²⁴ Вж. 4.1

функционирането на Европейския съюз²⁵, би било неоправдано поради свързаните с това трудности и рискове, включително възможността за политическа намеса в научноизследователската независимост на ЕСНИ — поне докато не бъдат изчерпани възможностите за развитие и усъвършенстване на ERCEA, така че да отговори на амбициите на ЕСНИ. Експертният съвет препоръчва следващият независим преглед да се състои след 2 години.

4.4.3. Реакция на Научния съвет към прегледа

НС публикува реакция на прегледа,²⁶ коментирайки направените отделни препоръки. НС обърна особено внимание на предложенията за адаптиране на административния режим, така че да съответства по-добре на мисията на ЕСНИ и на необходимостта от допълнително обсъждане на неговата правна структура.

4.4.4. Реакция на Комисията на прегледа и последващи действия

В отговор на прегледа²⁷ през октомври 2009 г. бе публикувано съобщение на Комисията. В него се излагат стратегията и предложените действия за следващия етап на ЕСНИ въз основа на препоръките, направени в доклада на експертния съвет на ЕСНИ по прегледа.

Тези действия включват: назначаване на директор на ERCEA в качеството му на изтъкнат учен със солиден административен опит, интегриране на комуникационната стратегия на ЕСНИ за постигането на ясна визия, непрекъснатост при представянето на информация, увеличена прозрачност, ограничаване на рисковете от конфликт на интереси, изясняване на ролите на ERCEA и НС и проучване на възможностите за предлагане на възнаграждение на членове на НС, посещаващи пленарни заседания на НС (като награда за тяхната лична ангажираност, по-специално за председателя и заместник-председателите).

Комисията възнамерява също така да създаде постоянен независим комитет по кандидатурите за бъдещи членове на НС, за да се гарантира поетапното обновяване на НС.

Предложените в съобщението средносрочни действия се отнасят основно до предложенията относно финансовите и административните процедури. Комисията ще се възползва от възможността, предоставена от предстоящото тригодишно преразглеждане на Финансовия регламент, да установи как рамката, която създава, може да бъде по-добре адаптирана към европейските политики в този сектор и да бъде опростена в съответствие с наскоро приетото съобщение²⁸.

Считайки ЕСНИ за „учеща се организация“, Комисията следва СП „Идеи“, която гласи: „...Изпълнението и управлението на дейността ще се проверяват и преценяват

²⁵ Предишен член 171 от Договора за ЕО: „Съюзът може да създаде смесени предприятия или всякакви други структури, необходими за ефективното осъществяване на научните изследвания, технологичното развитие и демонстрационните програми на Съюза“

²⁶ „Отговорът на Научния съвет на ЕСНИ спрямо доклада относно прегледа на структурите и механизмите на Европейския научноизследователски съвет „Към организация за авангардни научни изследвания от световна величина“. (25.8.2009 г.)

²⁷ (COM(2009) 552 окончателен)

²⁸ COM(2010)187

непрекъснато, за да се оценят неговите постижения и да се коригират и подобрят процедурите въз основа на придобития опит“.

5. ЗАКЛЮЧЕНИЯ И ПЕРСПЕКТИВИ ЗА 2010 ГОДИНА

Двете основни новости през 2009 г. за ЕСНИ бяха предоставянето на автономност на ERCEA и прегледът на структурата и механизмите.

През 2010 г. ще бъде отбелязан по-нататъшен напредък, свързан с тези развития. Последващите действия по прегледа на ЕСНИ ще имат като резултат назначаването на директор на ERCEA; предвиждат се също изменения на законодателството за включване на подобрения в структурата и дейностите на ЕСНИ, включително управлението на независими експерти в процедурата за партньорска оценка. Ще бъде създаден и постоянен Комитет по кандидатурите с оглед на замяната на някои членове, чийто първи мандат се очаква да изтече през февруари 2011 г.

Очаква се финансирането чрез субсидии на ЕСНИ да запази настоящия си темп на растеж с увеличението на годишния бюджет в рамките на 7РП. Комисията отбелязва със задоволство, че ЕСНИ продължава да е изключително популярен сред изследователите и че репутацията му се увеличава посредством постигнатите резултати. При наличието на голяма вероятност броят на висококачествените предложения да нараства, ЕСНИ следва да бъде в силна позиция, за да спомогне за постигането на амбициите на Европа за световни върхови постижения в научноизследователската дейност и по този начин за целта на стратегията „Европа 2020“²⁹ да се развива икономика, основана на знание и иновация. Целите, както и основните аспекти на бъдещата архитектура и механизми на финансиране на научни изследвания от ЕС, ще бъдат доразвити във водещата инициатива „Съюз за иновации“, която беше обявена в съобщението „Европа 2020“ и ще бъде представена през есента на 2010 г.

²⁹ COM(2010)2020